

ЦЪРКОВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ БЕЗПЛАТНА ЕЖЕМЕСЕЧНА ПРИТУРКА: „ДУХОВНА КУЛТУРА“ — списание за религия, философия, наука и изкуство.

АБОНАМЕНТЪ: I. За България: За всички абонати църковни учреждения, свещеници, учители, частни лица и пр.) за година 130 лева (платими на два пъти); за 6 месеца 80 лева (платими на един път); за 3 месеца 50 лева (сщо); II. За чужбина (абонаментът е само годишен и въ предплата)—250 лева. III. Само „Църковен вестник“—100 лв. Само „Духовна култура“—40 лв. Всичко, което се отнася до „Църковен вестник“ и притурката, да се адресира до Св. Синод, Редакцията на „Ц. В.“

Непомъстени ржкописи не се повръщат. Всички парични суми да се изпращат до Св. Синод. Обявления, само предлагани, се печатат на последните страници. Плата се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подпис и за всяка останала дума по 2 лева. Официалните обявления на църковни учреждения се изпращат направо въ Администрацията; частни обявления се приемат и чрез агенциите последните получават 30% отстъпка.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Социалното значение на религията.
2. Граждански или църковен брак. — Протопрезвитеръ Стефанъ Цанковъ.
3. Евангелски истини. — Тод. п. Тод.
4. Художественъ отдѣлъ: Н. Алексиевъ — Нашитъ завети.
5. Културни прояви.
6. Бележки и отзиви.
7. Сказки и събрания.
8. Изъ печата.
9. Книги.
10. Официаленъ отдѣлъ.
11. Църковна и обществена дѣлописъ: I Умась; II Въ нужбини
12. Обявления.

Социалното значение на религията.

Като се върнахъ въ моята стая, азъ си спомнихъ цѣлата блѣстяща епоха на монастирнитъ. Живот ми се представиха тия хора съ пламенна фантазия и огнено сърдце, които сж прекарвали цѣлия си животъ въ химни на Бога, боситъ крака на които сж обгаряни отъ знойнитъ пѣсци на Палестина и сж примързвали къмъ ледоветъ на Скандинавия. Този животъ за идеи, животъ за загиване на кръста, за изкупление на човѣка—ми се вижда като висшъ изразъ на общественивостъ; нѣма я повече и сега... като че ли е невъзможна. Тогава сж били вѣкове, когато хората сж умѣли да върватъ, умѣли сж да разбиратъ властятъ на идеитъ, умѣли сж да се покоряватъ, да се молятъ въ храмоветъ и да се въздигатъ храмове. Великата четка на художника е увековѣчила на стениитъ на Ватикана тържествената минута на силата на идеитъ: рабътъ на Божинитъ раби изтрива сандалитъ си о коронасаното чело на Цезаря. И тукъ, струва ми се, слушахъ свиренето и смѣхътъ, сж които XIX-то столѣтие посрещна религиозната насока на живота.

Нека забравимъ, заради Бога да забравимъ ишията вѣкъ и да се преселимъ въ тия времена на тихо съзерцание, въ тия времена, когато небето е било на земята.

Монастирскиятъ чинъ и устройство на християнското духовенство даватъ дивенъ примъръ за съгласуване на две идеи, повидимому враждуващи, иерархия и равенство.

Политическата история на човѣчеството показва наистина непрекъснатъ стремежъ къмъ това съгласуване, но той е нещастенъ, защото способитъ, които се употрѣбаватъ за това, сж бедни и плитки. Хората иматъ примъръ предъ очитъ си, но не умѣятъ да го разбератъ.

Граждански или църковенъ брак?

Не е навременно погането на въпроса до се въведе гражданския бракъ у насъ. Тоя въпросъ не е истото правенъ въпросъ. Той е въпросъ общо-народнитъ и при това въпросъ отъ първоразредно значение за народната и напредъка на нашето семейство, на народа и държавата ни. По смѣната на нашия браченъ режимъ, въ който нашиятъ народъ живѣе непрекъснато повече отъ хиляда години, трѣбва предъ всичко времена нормални и спокойни, при които съ надлежно внимание и обективностъ да се проучи въпросътъ основно, резултатитъ отъ такова проучване или проектитъ въ връзка съ него, да станатъ обществено достояние, та тогава да се чуе и народътъ и важни кръгове и институти у насъ за предлаганата реформа. Очевидно е, че сегашното време е най-неблагоприятно за подобна работа. Сега всички сме заети и залесани съ въпроси отъ съсемъ друго естество, каквито сж тежкитъ стопански и политически въпроси, които държатъ духа и вниманието ни въ голѣма напрегнатостъ.

Но и по самото същество на въпроса, ние не намираме оправдана подобна реформа у насъ. Доколкуто чуваме въ нѣкои кръгове и четемъ въ пресата, една отъ най-главнитъ причини (ако не най-главната) за такава реформа, е тая, че така било навсякъде въ странство. Обаче, доколкуто това е вѣрно, то си има свои специални причини, които тямъ сж довели до гражданския бракъ — причини, които у насъ не съществуваатъ. На западъ, следъ Реформацията, поаяната на много изповѣдания, чито последователи живѣятъ раздѣлено, и на взаимната борба и нетърпимостъ между тѣхъ (сщо и въ областта на брака) създава голѣми неспокойства и размирици, не по малко и за държавата. Тая е главната причина на първитъ въвеждания на гражданския бракъ, въ Холандия и Англия, а въ по-ново време въ разни страни сж смесено християнство (Римо-католишко и протестантско) население, както въ Северна Америка, Швейцария, Германия и пр. Поособно ищдо нѣма въ България. Цѣлянтъ български народъ е пра-

вославенъ, а мохамеданитѣ, иранлигитѣ и арменогригорянитѣ живяватъ затворенъ въ себе си църковно-народенъ животъ, поради което и конфликтъ съ тѣхъ по брачни въпроси сж почти неизвѣстни.

Другата главна причина за въвеждане граждански бракъ въ чужбина (и то на задължителна граждански бракъ) — това сж били антирелигиозни или антицърковни инициативи или течения и преимуществено въ революционно време. Така е билъ въведенъ граждански бракъ въ Франция (въ време на голѣмата революция въ Италия), въ борбитъ за обединение срещу папската държава, въ Германия (въ борбата на Бисмарка въ така наречена културъ-камифъ срещу Римо-католическата църква), въ Ромжия (въ борбитъ на князъ Куза срещу лишето духовно управление на Ромжеската православна църква), а въ най-ново време — въ Съветска Русия и въ републиканска Турция. Очевидно е, че въ България няма на лице такава причина, а толкова помалко въ нейнитѣ управляващи върхове.

На западъ една трета причина за въвеждане гражданския бракъ почти въ всички протестантски страни е тая, гдето за протестантизма (Лютеръ и Калвинъ) бракътъ не е таинство, а обикновена свѣтска работа, по която юрисдикцията принадлежи на държавата. Но българскитѣ народъ е православенъ и, като такъвъ, вѣрва, че бракътъ за христианина е едно свето дѣло, едно таинство.

Какво ще вземе да си мисли изобщо и по-честоно за бракъ нѣматъ селянитѣ, когато бракътъ си ще поше да сключва предъ селския кметъ или секретаръ-бирникъ!

Една практическа причина, които на западъ много е допринесла за въвеждането и задържането (въ нѣкои Римо-католически страни) гражданския бракъ — това е, гдето Римо-католическата църква не допуска разводъ. Но Православната църква допуска развода, а причинитъ за разводъ у насъ (съгласно сега действащото у насъ държавно-църковно брачно право) сж дори толкова много и улеснителни, че по-скоро се чуватъ тревици и тревожни гласове за ограничение, отколкото за ново улеснение на разводитѣ.

Една чисто нашеска причина, по която нѣкои у насъ искатъ въвеждането на граждански бракъ сж нѣкои несъвършенства или погрѣшки било въ установяване материалното брачно право, било въ самото (църковно) правозадаване по брачнитѣ спорове или дѣла. Разбира се, че духовнитѣ сждилища, както всички човѣшки сждилища, не сж безъ погрѣшки. Но тия погрѣшки сж поправими. Държавата има право и възможностъ да иска и да се прокарва по надлежни редъ легалното установяване материалното брачно право на разнитѣ признати въ Царството изповѣдания, както и улесняването на всички ония принципи въ него, които иматъ изключително или предимно държавенъ характеръ. Сждито трѣбва да се каже досежно устройството на духовнитѣ сждилища (и качествата на сждитѣ), а особено досежно сждопроизводството. Ако по това до сега не се е направило желателното, причината е отъ общъ характеръ (у насъ, напр. законъ за юридическия лица излѣзе едла преди нѣколко годия, а предписаниятъ отъ чл. 42 на Конституцията законъ за изповѣданията и до сега не е издаденъ). Впрочемъ, Православната Българска Църква отъ 15 години насамъ на нѣколко пкти представя на държавата проекти за Евхаристически уставъ, въ които се предвиждатъ назрѣлитѣ и желанитѣ преобразования въ областта на брачното право, обаче, и до сега, види се, поради особенитѣ времена, въ които живѣемъ, не е могло да се дойде до узаконяването на така предлаганитѣ отъ Църквата и обстойно проучени преобразования.

Може би, едно единствено изключение, което би могло да се направи по подиганя въпросъ, е това, да се разреши на всички български поданици, които нѣматъ никаква религия, или които не принадлежатъ на никакво признато отъ държавата въпроизводство, да сключважъ и разнажатъ своитѣ бракове по единъ изключителенъ за тѣхъ въ държавата редъ. Това е въпросъ на целесобразностъ и на държавната политика.

Въ връзка съ тая точка трѣбва да се отбележи заблудяването или недоразумението съ т. и. „СМЪСНИ бракове“, което се употрѣбява като резонъ за въвеждане гражданския бракъ, т. е. че църквата не разрешавала смѣсенитѣ бракове. Въ действителностъ смѣсенитѣ бракове (между христиани отъ разни християнски изповѣдания — православни, римо-католици, протестанти, арменогригорянци и т. и.) се разрешаватъ (благославяжъ) не само отъ православната, но и отъ другитѣ християнски църкви. Не разрешава, наистина, Православната църква бракъ между православенъ и друговѣрецъ (напр. евреинъ, мохамеданинъ, езичникъ) поради твърде голѣмото религиозно различие между така жележитѣ да асплатъ въ бракъ, понеже това различие се отразява зловредно и пагубно върху духовното единство между сѣмрудинъ, и особено върху възпитането на децата, а това еднакво е въ вредъ за църквата, както и за държавата, която държи за благотворното влияние на религията върху семейството и неговото духовно единство. Обаче, ако въпрѣки всичко, православната страна или лице предпочете да не зачете тая важна брачна забрана на църквата си (т. е. вече фактически да се отдели отъ своята църква), въ такъвъ случай това лице би могло да сключи бракъ си съ друговѣрецъ (напр. евреинъ) по оня изключителенъ режимъ, за който споменахме малко по-горе, и така не ще бъде лишено отъ правото на бракъ. Па и колко сж такива случаи у насъ? Сждито трѣбва да се каже и за ония римо-католици, които промѣняжъ църквата си, заради това важно различие съ нея, че тя не допуска развода. Недопускането развода е важнъ догматъ въ римо-католическата църква и който отхвърля тоя нейнъ догматъ, тоя фактически е сжсжалъ единството си съ нея. А промѣната на изповѣдането е свободно и дори твърде лесно у насъ.

Нѣкои правници искатъ да се въведе у насъ граждански бракъ, защото така щѣло да се въведе унификация и равноправие въ брачното право. Но унификацията има две страни: унификация въ бракъ по всички негови органи, които сж отъ чисто общо-народенъ или отъ общо-държавенъ характеръ, напр. редица условия или забрани за сключване бракъ, респективно за бракоуничижение или бракоразводъ — (като брачна възраст, родства, болести и т. и.), и чѣстата на сднитѣ, общи изчала на сждоустрѣсването и сждопроизводството и т. и., и тая унификация е не само желателна, но и възможна и при сегашния браченъ режимъ, стига това да го иска държавата. Ние знаемъ, че въ тая унификация никаква призната у насъ църква или религиозно общество не се противятъ. Но, отъ друга страна унификация никладе не значи и не трѣбва да значи казармена униформеностъ, толкова повече въ брачната институция, особено когато се зачита и използва отъ държавата религиозната съвѣст на гражданитѣ и въ брачнитѣ дѣла за поддържане достоинството и светостъ на бракъ. Тукъ разнообразието въ единството е истинска и желана плътота. Колкото до равноправие въ брачното право — то и така го има: всѣкъ по своята религия или църква е равенъ предъ държавата и има равна право да сключи бракъ си по своята съвѣст и въ своята църква, или пъкъ ако нѣматъ такава — по речени изключителенъ редъ.

И, най-сетне, някои хигиенисти искаха мнението, че гражданският брак щёл да улесни въвеждането на предръчното (задължително?) медицинско преглеждане. Това е наистина курьозно. Ние не знаем религиозно използване у нас, което да е по начало против предръчното преглеждане. Нека държавата и санитарният власти у нас най-напред да направят научно и технически възможно това предръчно преглеждане, а след това никой против него не ще има нищо против. При това е много добре известно, че въ почти всички страни съ задължителен граждански брак няма още въведено (поради научно-техническата му още невъзможност или неуреденост) задължително предръчно медицинско освидетелстване.

И така, общо взето, т. е. досежко общата норма (изключенията не събърят, а потвърждават правилата) ние намираме че, е неоправдано искането да се въведе у нас граждански брак (било въ неговата задължителна, било въ неговата факултативна форма).

Обратното, ние намираме напълно оправдано запазеното на досегашния — църковния или религиозния — брак главно въз основа на следните три съображения.

Първо. Гражданският брак въ западните страни въ своята субтогледна (антирелигиозна или атеистична, секуларистична) основа, доведен до своите практически консеквенции (на проста частноправни житейска сдѣлка) дава тѣкмо въ нашите времена своите най-погресивни последици: загубване на духовния смисъл, на нравствено-религиозното съдържание на брака, и отъ тукъ доходящото до разпадане на самия брак, па и на семейството. Не само разложението на семейния моралъ, на прѣкомѣрното увеличение на разводите и намалението на детерожливостта и т. н., но и онова, което става въ областта на брака и семейството въ Съединената Русия, стрѣсна дори и тая страна (въ население и власти). Ние мислимъ, че ако днесъ преживяваме нѣщо единъ дълбокъ кризисъ на брака, тоя кризисъ е още по дълбокъ и поразяващъ именно за въведения вече отъ едно столѣтие граждански бракъ — за неговитъ основи, за самата негова идеология. Най-силната бариера за възможно най-добрата предохрана на българското семейство и на брака на България е църковниятъ бракъ, като разбира се, държавна и църквна сдѣлката взематъ и всички мѣрки за засилване на още по-положителното морално въздействие на църквата върху брачния и семейния животъ.

Второ. Не само въ странство, но и у насъ, подиръ и наредъ съ материалистическо-натуралистическата идеология и секуларистична държавна политика, се засилва течението за едно духовно, религиозно и църковно възряждане, което у насъ взема изразитъ на единъ просветенъ национализъмъ въ духа на нашето духовно възряждане. А въ областта на семейството то не може да не доведе логически до поправяне на идеалистическото (християнско) разбиране на брака (каквото е собствено и народното схващане на България) и до улесняване на църквата отъ държавата въ нейното всеотранно възпитателно — въздействие и чрезъ институцията на брака.

И трето. Българската държава и Българската православна църква сѣ отъ стари времена до днесъ въ единение или съюзъ, въ органическо сътрудничество по всичко, що се отнася до зариванята на моралитѣтъ основи на Българската държава и до нравственото развитие на българския народъ. Това историческо начало е особено изтъкнато и въ нашата Търновска конституция и съставлява остана на взаимноотропеността между Българската държава и Българската православна църква. А въвеждането на гражданския бракъ у насъ би било

не само разклащане на тоя принципъ, но и най-силния нарязъ на раздѣлата между църквата и държавата. Ние мислимъ, че въ сътрудничеството между държавата и църквата ни не може да има (нарезъ съ училището) по важни мѣста за хармонично сътрудничество между тѣхъ отъ областта на брака и семейството, отъ състоянието на които толкова много зависи положението и на държавата и на църквата и на тѣхнитъ взаимни отношения. Да се раздѣли държавата отъ църквата тѣкмо въ тая областъ, да се покаже държавата равнодушна къмъ църковния бракъ и да почне ежечивно да демонстрира чрезъ гражданския бракъ своя интересъ къмъ брака само като проста договорна сдѣлка, и то въ сегашното тежко време на всеобщи политически сътресения и нравствени кризи — това ще бжде наистина инаугурация на една нова ера въ истерията на българския народъ и на Българската държава, — на действителната и дълбока раздѣлка между нашата държава и нашата църква.

Ако това се съзнава, кой може да помисли, че то е полезно и възможно за България?

Протопрезидиеръ Стефанъ Цанковъ.

Евангелски истини.

Иван. 7, 37—52; 8, 12.

Нѣкога чудентъ празнувалъ последния день на празника Штри съ голѣма тържественостъ. Наричали го день великъ. Свещенитъ обряди презъ този день напомняли на всѣки за онова време, когато еврейскиятъ народъ измѣчванъ отъ жажда вървѣ съхата пустина, пилъ отъ водата, която по чудесенъ начинъ протекала изъ скалата на Хоривъ (Их. 17, 6). Тѣ напомняли и за новото време на благодатта и спасението, което на-стѣпвало. . .

Сега сдѣхнитъ тоя народъ, въ своето скиталчество изъ безводнитъ пустини на духа, изпитвалъ нова, много по-страшна жажа. Затова Спасителътъ на свѣта, Който по онова време билъ на празника, застаналъ на видано мѣсто, издигналъ гласъ срещу голѣмата, збокаляща Го, навалища и заговорилъ властно: „Който е жаженъ, да дойде при Мене и да пие. Който върва въ Мене, изъ неговата утроба, както е речено въ Писанието ще потекатъ рѣки отъ жива вода“. Както нѣкога въ днитъ на страданиято въ пустинята, искалъ да каже Христосъ, еврейтѣ отналя при скалата за да утолтъ своята жажа, така и сега всѣки, духътъ на когото жадува за истина и благодатъ, може да дойде при Мене и да пие до насита, защото азъ съмъ пѣтътъ, истината и животоетъ.

Съ, Иованъ Богословъ, като предава речта на Господа, отбѣлзана: „Иисусъ казва това за Духа, когото щѣ да приематъ вѣрващитъ въ Него; защото Духъ Светилъ още не бѣ даденъ, понеже Иисусъ още не бѣ прославенъ“. Изобявнитъ дарове на Съ, Духъ се изляли много по-късно — следъ като Христосъ завършилъ изкупителното дѣло и примирилъ човѣка съ Бога, следъ като се прославилъ чрезъ Своето възкресение и възнесение. Това станало въ деня Петдесетница, когато Съ, Духъ въ видъ на огнени езичи стѣвалъ надъ Христовитъ ученици, когато се изпълнили думитъ на Господа при раздѣлата: „За васъ е по-добре азъ да си замина; защото, ако не замина, Угешителитъ няма да дойде при васъ, ако ли замина, ще ви го прага“ (Иван, 16, 7). Изляване на благодатнитъ дарове станало явнига презъ следващитъ вѣкове, става и сегъ при приемане таинствата Кръщение и Миропомазание. „Ние приехме, казва Съ, Ап. Павелъ, не духа на тоя свѣтъ, а Духа, който иде отъ Бога“ (1 Кор. 2, 12) — не мислитъ, чувствата и

стрежежитъ на пълтския и гръховенъ човѣкъ, не жаждатъ на пълтъта къмъ чувствата и скоропребояна блага и наслади, не дѣлатъ на тъмната съвѣсть, не вледенитъ души и камении сърца, не духа на поднебесната влоба, а духътъ на безприкрито великата любов, на висшата премъдростъ и благодѣ, духа на показането и всеопрошенето, на чистата радостъ и вѣчного блаженство.

Свѣдѣността на православния християнски животъ, споредъ думитъ на Евангелието, се крие въ обожаването на човѣшкото естество, чрезъ силата на Духа Божия. Учениците на Господа преи да получатъ огненъ кръщение, билъ слаби, немощни, страхливи и малодушни. Когато, обаче, при „взезания шумъ отъ небето се изпдича съ Духъ Светий“ (Дейн. 2, 2, 4), тѣ станали силни и непобедими, твърди и мжествене. Душитъ имъ станали извори на вѣчно обновяваща и съживяваща благодѣта. Тайната на накупленieto се разкрила предъ тѣхния духовенъ взоръ въ тиха свѣтлина и неземно величие. Пълтътъ на спасението се очерталъ предъ тѣхъ — лжчваренъ и тихъ — чрезъ победени трупове на вѣрата и подвиза имъ. По тоя пътъ сж мислели и ще минатъ всички, които се радватъ отъ Духа.

Господъ и въ днешно време зове чрезъ гласътъ на Синода Църква жалитъ за радостъ и миръ, за правда и истина, за утѣха и изцеление — да отидатъ при Него и пиятъ отъ извора на живота. Въ студенина и мракъ живѣе и днесъ свѣтътъ. Студени сж неговитъ огромни лаборатории, въ които учени представители на човѣството създаватъ ценности на ума, измислятъ плановете за преустройството на живота. Студени сж неговитъ културни постижения, които не винаги носятъ благоденствие и радостъ, които често облизватъ гръдъта на земята съ мжки и тревоги, съ горестъ и съзля. Мрачни и хладни сж отношениата на братъ къмъ брата, на човѣкъ къмъ човѣкъ. Отъ гдѣ се нагрѣ свѣтлината? Отъ гдѣ ще дойде топлината? Отъ гдѣ ще бликне тая сила, която ще освѣти и стопил студениитъ сърца, безжизнениитъ души, която ще направи зврвоетъ човѣци, която ще обнови живота и ще превърне свѣта въ райска градина на любов, чистота и свѣтостъ? „Който е жаденъ, казва Христосъ, да дойде при Мене и да пие. . .“

Нѣкога, мюзина отъ народа, като слушали тия Негови думи, казали: „Този е наистина Пророкътъ, който трѣбваше да дойде преди Месия“. Други съ дълбока вѣра направо изповѣдали: „Този е Христосъ“ Трети пъкъ, нахлзани отъ кинжичитъ и фарисейтъ, азорадио се насмивали надъ тая изповѣдъ. „Нима отъ Галилея ще дойде Христосъ?“ — питали тѣ вѣрещитъ. Възникналъ споръ, който постепенно се разпадалъ. „Не е ли казано въ Писанието, викали противничитъ на евангелското слово, че Христосъ ще дойде отъ Давидовото семе и отъ градеца Витлиемъ, отгдето бѣше Давидъ?“ Нѣкои отъ тѣхъ толкова много се разразили и озлобили при спора около Неговата личностъ, че искали дори да Го хванатъ.

Съ същото намерение „да Го хванатъ“ пошли и изпратенитъ отъ фарисейтъ и първосвещениитъ слуги. Тѣ се доближили до Господа. Може би и ржше прѣтѣгнали. Но нѣкакъ, страна за тѣхъ сила, ги спрѣла. Тѣ гледали благия и кроткъ образъ на Учителя. Слушали Неговото неземно слово. И радчетъ имъ се обесилили. Когато спорътъ се прекратилъ и талитъ започнали да се прѣсѣкатъ, тѣ се върнали. Първосвещениитъ и фарисейтъ, по това време, събрали, чакали изпълнението на заповѣдта — Христосъ да бже доведенъ

при тѣхъ, за да почнатъ да Го сждатъ. Но, когато видѣли, че слугитъ се връщатъ безъ Него, тѣ се разгневали и ги запитали строго, осждително: „Защо Го не доведохте?“ Развълнувани слугитъ отговорили смѣло: „Никога човѣкъ не е говорилъ тѣя, както тоя човѣкъ“. „Да не сте се и вие прѣстѣли?“ — закрѣпихъ развирени фарисейтъ. Повѣрвали ли е нѣкой отъ началничитъ или отъ фарисейтъ? Но тоя народъ, който не знае закона, е проклѣтъ! „Кажете! Тръгналъ ли е следъ Него нѣкой отъ фарисейтъ тия ваии водичи и вѣрни служители на закона? Какъ сте се осмѣлили да вѣрате, когато „учениитъ“ на нашето време се смѣятъ надъ тия безумства? Само проститъ и невежитъ тили сж трѣгнали следъ Него. Но тѣ нека бждатъ проклети, защото вѣрватъ въ Този, който е нарушителъ на закона!“

Тѣя враговетъ на свѣтостъта излизали своата пълена яростъ срещу проститъ, кроткитъ и незлобивитъ, които повѣрвали въ Господа и приели въ своитъ сърца Неговото чудно слово. Тѣя и сега новитъ врагове на небесната красота крещатъ разгневно, по всички страни на свѣта и питатъ: Възможно ли е образование, човѣкъ да повѣрва въ Него?

„Никодимъ, който бѣ ходилъ ноше при Исуса разказва Св. Иоанъ Богословъ, казва имъ: Осжда ли нашиятъ законъ човѣкъ, ако първомъ го не чуятъ и узнаятъ, какво вършатъ?“ Тоя тихо запитване било поставено като отговоръ на „образованитъ народни водачи“ „Да не си и ти отъ Галилея?“ — запитали съ изненада, насмѣшка и видимо презрение останалитъ фарисей. — Изпитай и вижъ, че отъ Галилея пророкъ не се е явилъ.“

Този свѣтъ биль ладенъ много късно. Никодимъ отъ по-рано запиталъ и прѣвѣрилъ. Той вече знаелъ отъ пошната си беседа съ Учителя, че „роленото отъ пълтъта е пълтъ, а роленото отъ Духа е духъ“. (Иоан. 3, 6), че само тоя „който се роди свше, може да види Царството Божие“ (Иоан. 6, 3, 3) и че всѣки „който прави зло, мрази свѣтлината и не отива къмъ свѣтлината, за да не бждатъ изобличени дѣлата му, понеже сж лоши“ (Иоан. 3, 20). Колько ли силна ше да е била неговата мжка при мисълта, че тия „образовани“ синове на тъмнината, никога не ше възжелатъ да пиятъ отъ живата вода, никога не ше отворятъ своитъ очи, за да се насладятъ на вилдената. . .

Никодимъ не биль единственъ измежду многото началници и учени въ свѣта. Като него мюзина преазъ нѣковетъ обикнали Господа и Го следвали. Като него и въ днешно време живѣятъ най-добритъ синове на човѣчеството, които сж ролеи чрезъ благодѣта на Св. Духъ. Злобата на мракъ и дивнитъ пиръ на азскитъ стихии не могатъ да ги смутятъ, нито да разклатятъ постиженията имъ за благо на свѣта, защото въ тѣхнитъ души, въ тѣхнитъ мисли, чувства и дѣла живѣе Духътъ на Този, който нѣкога бѣ казалъ: „Азъ съмъ свѣтлината на свѣта; който Ме последва, той не ше ходи въ мракъ, а ше има свѣтлината на живота (Иоан. 8, 12).

Т. п. Год.

Печатна погрѣдка. Трѣтъ последни реда,

кол. 2, стр. 224, бр. 21—22— „за нейното. . . не“, трѣбва да бждатъ първи въ колонѣ 1, сждата страница.

ХУДОЖЕСТВЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Н. Алексиевъ.

Нашитъ завети.

Въ красоти е Богъ обавилъ
Хълмове и планини,
Съ плодъ обилень надарилъ
Нашитъ нитни долини

Родень катъ, о дивень рай,
Ний ще бдимъ надъ тебъ до-край!

Майка, татко, братъ, сестри,
— Домъ любимъ, незамѣнимъ,
Гдето любовта царя
Съ ивъжень чаръ неизразимъ.

Домътъ нашъ катъ скѣлъ заветъ
Ний ще пазимъ чистъ и светъ.

Вѣра бащина света,
Вѣчна котва въ бурни дни,
Огнень стълбъ въмъ вѣчността,
Стражъ надъ родни сѣдбини.

Кръстний флагъ непобѣдимъ
Ний високо ще държимъ.

Братство, миръ и свобода,
Отъ дѣди ни святъ заветъ,
Запечатанъ за всѣгда
Съ кръвъ и подвижи безчетъ.

О, заветъ отъ слави дни,
Можемъ ли те забравя!

КУЛТУРНИ ПРОЯВИ

Анна Каренина.

Тоя филмъ е създаденъ по едноименното велико творение на Л. Н. Толстой. Идеята на произведението и на филма сѣщие, е: бракътъ е священо нѣщо, извънь него нѣма щастие и неговата свѣтост не бива да се нарушава — човѣкътъ има дългъ къмъ обществото като неговъ членъ и е длъженъ да се грижи за доброто възпитание на подрастващото поколение.

Анна Каренина въ единъ мигъ се показва слаба да понесе своя кръсть и долге жертва за запазване на семейството, за детето си. Та се бори, страда, ала се показва накрая слаба и търси щастнето вътъ отъ семейството.

Анна Каренина ясно съзнава свѣтостта на брака, тя обича своето дете, знае, че крачката, която прави, ще бѣде съдбоносна за нея, ала вълрѣни това съзнание, тя за моментъ се улича и така погубва себе си. Но не е така лесно и безнаказано съзнането на брака и изоставането на семейството, което е естествено отъ Бога. Има моменти въ живота на човѣкъ, когато той трѣбва да забравя себе си и да се жертва за другитъ. Анна Каренина не може да се отклѣне отъ детето си, тя го обича повече отъ всичко на свѣта и то е она гласъ, който я дове да се върне въ семейството, да се пожертва.

Наасѣжде, и въ далечна чужбина, и въ беззвѣзни нощи, тоя гласъ не ѝ дава спокойствие. И когато въ Венеция Анна Каренина се разхожда съ лодка нѣкой извѣкъ откъмъ брѣга.

— Синьорита, синьоринъ.

Анна Каренина се обръща и ънижда едно дете, което върни успоредно съ лодката и се премѣта на рѣце, за да получи качене хлѣбъ. Каренина се заглежда въ детето и трепва:

— Сжиститъ черти, сжистата възраст — като нейния Алексей.

И Анна Каренина почва да тѣгува за своята родина, за малкия Алексей, който не може да засни и сънува тежки сънища, ако майка му вечер не сложи топлитъ си пръсти на челото му, за да го благослови на съня.

Да би могла Анна Каренина и сега да сложи рѣка на челото на детето си. Ала то е далече, много далече, тя е мъртва за него, и самата Каренина чувствава, че получава наказание за престѣпленieto си.

Но, все пакъ, тя не може да устои на непобедимото си желание да види Алексея и затова се връща въ родната и тайно отива да види детето си.

Трогѣтелна е тая среще; детето се радва, че пакъ вижда майка си и говори.

— О, мамо, азъ кавахъ на токо, че ти не си умрѣла и пакъ ще дойдешъ. Не съмъ ли правъ, мамо! Какъ можешъ да умрешъ, когато азъ ще те обичамъ! Не мога да спя безъ тебе, мамо. Все ми се присява нѣщо страшно.

Ала времето лети и Анна Каренина не може повече да остане при детето си, тя трѣбва да си отиде и да понесе своето наказание. Съ наранено сърдце тя чува следъ себе си сподвѣнитъ вѣнове на Алексея:

— Мамо, мамо!

Така завършва трагедията на Анна Каренина, която въ моментъ на увалечението търси щастнето вътъ отъ семейството. Тя би могла да избѣгне тая трагедия, ако имаше повече сили за саможертва и всеопрошение.

Когато Каренина прави своята фатална крачка, тя се сепва, съзнава грѣховността на девицето си, но казва:

— Късно е вече!

Не би било късно, ако Каренина намѣрише сили у себе си да се жертва за другитъ. За такова всеопрошение имаше примѣри: Стѣва, нейния братъ, е добъръ, но лекомисленъ мъжъ, който все още не може добре да осъзнае важното значение на семейството. И тукъ трагедията би била неизбѣжна, както тая на Анна Каренина, но всеопрошението и любовта запазватъ отъ разруха семейството: Доли, жената на Стѣва, е нѣжна, измѣща се, ала тя прощава на своя мъжъ и тѣна запазва и него, и и себе се и цѣлото си семейство.

И другъ примѣръ: Левинъ, който живѣе на село, е една положителна натура, той обича отъ цѣлата си душа Кити, едно буйно момиче, което изпърво показва слабост къмъ свѣтския животъ, ала подъ влиянието на чистата любов на Левина, тя се сепва, оженва се за него и тѣ създаватъ едно мило семейство.

Когато Анна Каренина, къмъ края на своята трагедия, се отбива у тѣхъ, тя вижда съ болка една мила картинка: Кити, вече майка, държи въ ръцетъ си бебе, а задъ нея стои Левинъ, мъжътъ ѝ.

Каренина знае вече, че е загубила това щастие и съ наведена глава си трѣгва, за да понесе наказанието си. — Кити и Левинъ глепатъ следъ нея и Кити казва: — Горката, нѣщо я мъчи, но видѣ ли колко тѣжно бѣха очитъ ѝ?

Така, преди да понесе своето наказание, Анна Каренина вижда въ лицето на Левинъ и Кити щастнето, което е загубила.

Левинъ е чуждъ на съблазнитъ на вѣщията бѣвъкъ на свѣтския животъ, той обича дълбоко и чисто и бракътъ, семейството, сѣ единичната целъ къмъ която той се стреми съ цѣлото си сжичество; тамъ той търси щастие и действително го намира.

Дълбоко умиление създава черковното пѣснопѣние при вѣнчалния обрядъ на Левинъ и Кити. Като гледа чо-

въсь тая мила двойка и си спомни за трагедията на Айна Каренена, дълбоко и непоколебимо остава убеденъ, че бракътъ е свято нѣщо, семейството е шестие за ония, които умѣятъ да го ценятъ и пазятъ и всѣки, който, поради лекомислие, дръзне да наруши святостата на брака, ще бъде наказанъ, ще бъде разбитъ животътъ му и той никъде нѣма да намери миръ за душата си.

С. К.

БЕЛЕЖКИ и ОТЗИВИ

За гражданскиятъ бракъ правятъ анкети въ-количина комунисти — адвокати въ своето списание „Правникъ“, год. I, въ кн. 4 отъ 15. IV. 1936 г. поставятъ следниѣ въпроси:

- 1) Бракътъ таинство ли е или обикновенъ граждански договоръ?
- 2) Коя форма на брачниѣ връзки намирате за най-удобна и защо?
- 3) Какви преимущества виждате въ гражданскиятъ бракъ?
- 4) Считате ли, че формата на брака оказва влияние върху морала на народа?
- 5) Какъ ще се отрази гражданскиятъ бракъ върху имотнитъ отношения между съпрузитъ?

Въ кн. 5, I. V. 1936 г. даватъ отговоръ адвокатытъ Дръ Н. Менораховъ и писателътъ Людмилъ Стояновъ. Отговоритъ имъ, макаръ и писани въ София, сѫ продукувани отъ Москва:

„Религиозната форма на брака е останала отъ варварството, отъ времето, преди развитиѣ на науката, предъ великитъ завоевания на културата и мисълта. . . Та цели материалното подчинение на слабия предъ силния. . . Религиозното таинство е насилне надъ духа и почти винаги разрушава любовта. . . Страхотното варварство на религиозния бракъ убива свободата на чувствата и превръща брака въ инструментъ на лъжа, лицемерие, развратъ, често на кърваво насилне. . . Той указва отрицателно влияние върху морала на народа. . . Гражданскиятъ бракъ осакатява личността отъ суеверията на религиозната мистика. . . излага качеството на брака като клетка на обществени организми, прави го по-културенъ и странитъ по независими. . . Премахването на религиозния бракъ е въпросъ отъ жизнено значение за народа ни, за неговото морално възкръжение. . . Ние сме почти последни отъ всички европейски народи, не въвели гражданския бракъ. Бракоразводнитъ дѣла трѣбва да минатъ въ рѣшитъ на гражданския съдия. Цѣлото общество, съ много малки изключения, иска въвеждането на задължителенъ граждански бракъ.“

Комунистътъ-адвокатъ Менораховъ не може иначе да мисли: презъ червени очила, всичко се вижда червено. Не може иначе да мисли и комунистътъ-писателъ Людмилъ Стояновъ. Следъ неколкокни и невежествени преводи отъ руски езикъ, следъ публични сказки, въ които безъ сѣнъ бѣ отграбили Достоевски и други буржуазни писатели, следъ проведено невежество и въ наука, и въ култура, и въ искусство, *писателъ* Людмилъ Стояновъ, започна да отграбва комунистическиѣ писатели и водачи и по въпроса за брака. Занаятъ! Занаятъ! Какъстенъ за българския народъ.

Обширенъ отговоръ на поменатитъ господа помѣства въ „Духовна Култура“, кн. 71, м. май. Тукъ само отбелязвамъ, че обществото, съ много малки изключе-

чения, не желае гражданския бракъ и че страхотнитъ, приписани на църковния бракъ, сѫ живи действителности при гражданския бракъ.

Д.

Писмо до „Ц. В.“ Моля най-учтиво да бъде дадена гласностъ на настоящето, което ида да засили изказанитъ отъ менъ, въ миналия брой на вестника *недоумения*.

Г-нъ Петъръ Атанасовъ, работникъ, живущъ на ул. „Кирилъ и Методий“ 42 — София, ми разказа следното: „На 20. VI. 1925 г. встъпихъ въ законенъ бракъ съ съпругата си Магдалена Петрова. Цѣли десетъ години живѣхме спокоенъ и щастливъ животъ. Действително никога не бѣхме богати, затоа пъкъ, винаги бѣхме доволни и честити. А сега! . . .“ Очитъ му се напълниха съ сѣди, усгитнѣ му нервно се свиха, гласътъ му пресека отъ вълнение и следъ малко продължи: „Независа какъ, Магдалена се е запознала съ г-жа Жана Василева, шанкарка, живуща на ул. „Раковска“ и „Карнеги“. Последната е била редовна членка на обществото „Добриѣ Самаринитъ“. Това бѣ презъ есента на 1935 година. — сезона на усиленѣ нощи бдениѣ, устройвани отъ обществото почти всяка вечеръ, Василева предложи на съпругата ми, да я заведе въ Обществото и да я представи на „Божията помазанница“ — баба Бона Вилинова. . . Не съмъ ревностенъ църковникъ, но при все това, стана ми болно на душата. Зловещи предчувствия смутиха душеения ми миръ. Решихъ да я проследя. И и презъ една нощъ, по следитъ на жена ми, се намѣрихъ въ Обществото на „добрисамаринитъ“. Видѣхъ на нани жени да правятъ безброй поклони, а задъ тѣхъ разпознахъ множество лица, полуващи се съ не до тая добро поведение, които на менъ, като на бишъ полицаи, ми бѣха добре известни. Тукъ бѣ и моята съпруга. . . Каго се завърна въ кѣши, тя започна да прави поклони, да пости, да си бае на *бобени зърна*, и ми каза, че ще отиде да се изповѣда при „светицата“, на която цѣла да западе три въпроса. Тя не ми каза какви, но възроститъ бѣха написани на едно листче и азъ си позволихъ тая нескромностъ да прочета написаното върху листчето: Ще мога ли да живѣя съ съпруга си?; Ще имаме ли дете?; Ще оздравѣя ли? (Марлена имаше слабо подутѣ жлези). И на 20. III. 1936 г. съпругата ми излѣчи много рано — призори. Решихъ да я проследя. Магдалена се отвори за кѣмъ с. Малашевин Разбрахъ, че отива на „изповѣдъ“ при баба Бона. Вечерта се прибрахме Седнахме да вечеряме. Следъ късо, мъжтено мълчание, Магдалена ми каза: „Ще трѣбва да се раздѣлимъ. Животътъ ми съ тебе е невъзможенъ“. Започнахъ да я убеждавамъ въ противното: „Защо бѣ, Магае, какъ живѣеше до сега? Цѣли 11 години дѣлимъ въздуха и бѣхме щастливи. Ти бѣ на смъртно лѣгло и азъ не тѣ оставихъ. Нима сега ще трѣбва да се раздѣлимъ?“ — Да, ти не знаешъ какво ми казахъ! Ние трѣбва да се раздѣлимъ, иначе до 3 години, азъ или ще се самоубия или ще умра. Когато сме се венчавали задъ менъ е стояла св. Петка, я задъ тебе св. Ангелари. Когато свещеникъ те си, (О. Кузманъ Кашировъ — храма „Св. Спасъ“) ни е свагалъ вѣнцитъ, тѣ (св. Петка и св. Ангелари), си обърнали главитъ и не одобрили брака ни. Баба Бона ми каза това и добави, че сега, азъ живѣя въ огънь и жупелъ, като Сатаната въ ада. Загубъ, ако ти не ме освободишъ, азъ ще тѣ напусна!“ Какво не правихъ да я разубея въ „противното“ на „светицата“. Не успѣхъ. Тя всѣка вечеръ изчезваше отъ кѣши и се прибираше късно презъ ноцта. И единъ денъ — на 28. III. 1936 г. не я намѣрихъ у дома. Събраха всичката поклонница и изчезна. Остана ме да се скитамъ немилъ-недрагъ по чуждитъ врати и да моля за парче хлѣбъ. Пѣкъ и здравето ми е доста раз-

клатено. А няма кой да ме почисти, да ме упокои. Научавам се, че живея съ другъ мъжъ. Успѣла е да се снабди съ свидетелство (дѣло № 431 отъ 1936 г. о. ъ) гражданско отдаление при Соф. Обл. сѣдл.), за водене бракоразводно дѣло по бездѣтност. Така, отче, това „свѣтисий общество“ и тая „пророчица“ ми разсипаха семейството“.

Измаменитъ съдругъ заплака.

Питамъ вѣрно ли е, изнесеното по-горе, и какво мнл Общество то по това?

Игор. Наум.

СКАЗКИ И СЪБРАНИЯ.

Празникътъ на св. Царь Бориса.

Денътъ на св. равноапостолния Царь Борисъ—15 май е патроненъ празникъ на Студентското православно християнско дружество „св. Царь Борисъ“ при Софийскитъ университетъ. Напоследкъ, особено пѣтъ презъ изтеклата година, дружеството разви безпункто голямо народно-полезна и религиозно-просвѣтна дейност, както измежду студентството, така и въредъ Софийското гражданство. И за туй заслужено то печели всѣка година все повече симпатитъ на будното обществено мнение. Това особено ясно бѣ манифестирано на тазгодишния патроненъ празникъ на дружеството. Сутринта — въ деня на св. Царь Бориса, въ 8 $\frac{1}{4}$ ч. дружественитъ членъ свещ. Иванъ Шивачевъ говори отъ името на дружеството за „Завѣтитъ на св. Царь Борисъ“. Сказката бѣ предавана по радиото. Въ 10 $\frac{1}{4}$ ч. пр. обвѣ, въ катедралната черква „св. Недѣла“ се отслужи молебенъ. Вечерта въ 6 $\frac{1}{2}$ ч. въ салона на „Училищеска маса“, дружеството даде традиционната си годишна забава. Тя бѣ масово посетена отъ столичното общество и отлично организирана. На забавата присъствауаха Негово Превосищенство Драговитскій Еп. Харитонъ, профессоритъ отъ Богословския факултетъ и г. генералъ Лазаровъ г. Т. Влайковъ и много други граждани.

Главнитъ ржководители на дружеството г. проф. Иванъ С. Марковски даде краткъ отчетъ за дейността на дружеството презъ изтеклата година.

Трѣбва да се разбере, каза г. проф. Марковски, че всѣки общественъ човѣкъ, всѣки гражданинъ принадлежи преди всичко на държавата и на църквата. Вънъ отъ държавната и църковната организация нѣма общественъ животъ. Затова единствени държавата и Църквата иматъ право надъ младежта. Отходно е да се отбележи, че и нашата държава вече полага грижи за организиране и възпитание на младежта, за да излѣзатъ утрешни добри граждани и крепители на държавата, а не нейни разрушители. Сѣщото върши и нашата православна Църква. Навсѣгжде вече се създаватъ православни християнски дружества за школската младежъ, а сѣщо и за извъншколската. И Църквата се нуждае отъ вѣрни свои синове, които да я крепятъ и издигатъ. Нека признаемъ, че днешната Църковна управа полага доста похвални грижи въ това направление.

Началната история на дружеството „Св. Царь Борисъ“ при Софийскитъ университетъ е свързана съ доста борби и мъчнотини; излишно е да ги засѣгамъ тукъ. Но отъ 5—6 години, откакъ д-вото носи името на нашия Великъ свѣтитель „св. Царь Бориса“, то развива, макаръ и не тѣй шумно, но много полезна дейностъ.

Нека ми бжде позволено да Ви прочета тукъ единъ краткъ отчетъ за дейността му презъ текущата учебна и дружествена година.

Въ края на 1935/36 уч. год. д-вото брой всичко 148 членове. Отъ тѣхъ 13 сж студенти и 135 студенти.

По факултети членовѣтъ се разпредѣлятъ, както следватъ:

8	студентки отъ ист. фил. факултетъ
5	„ „ „ Богословския факултетъ
6	студенти „ Юридическия факултетъ
2	„ „ Медицинския „
4	„ „ „ ист. фил „
3	„ „ „ Свободния университетъ
120	„ „ „ Богословския факултетъ.

Настоятелство, е имало 11 редовни заседания, а д-вото 1 общо редовно събрание.

Устроени сж 15 сказки повечето въ залитъ на Богосл. факултетъ, а нѣколко въ разни салони на града. Една отъ тѣхъ е предадена и по „Родно радио“.

Особено трѣбва да се благодаримъ на г-нъ проф. Дюлгерова, който всигомо се е отзовавалъ на дружествената покана да държи сказки. Две отъ неговитъ сказки „Противъ гражданския бракъ“ и „Животъ, смъртъ и безсмъртие“ се държиха въ градски салони на София сж голѣмъ успѣхъ. Тѣ могатъ да се отбележатъ не само като мораленъ вѣтвиръ за дружеството, но и като материална подкрепа, понеже приходитъ отъ тѣхъ останаха изцѣло въ полза на дружеството.

Освенъ това, религиозно-просвѣтната дейностъ на дружеството цѣлеше да се прови и въ друго направление. Настоятелството разпрати още въ началото на годината писмо до благоговѣитъ и всеблагоевѣити отци-председатели на Софийскитъ православни братства, съ което имъ съобщавахъ, че дружественитъ членове студенти сж готови да изнесатъ редица реферати на различни теми въ Софийскитъ православ. братства. Тая младежка ревностъ, обаче, намѣри слабѣ откликъ.

Трѣбва да се отбележи, че въ просвѣтната работа настоятелството развиваше похвало инициатива и усърдие. Сказкитъ биваха добре организирани и проагитирани и масово посещавани.

Съ тая си дейностъ то е изпълнило една важна точка отъ цѣлта на дружеството, която гласи: „Да освѣтлява смисъла на живота отъ православно, християнско гледище, като посочва Христа Бога за Учителъ, Водителъ и Спасителъ на академическата младежъ“ и второ „да съдействува за проиване на Христовото учение въ общественя и политически животъ“.

Презъ отчетната година д-вото даде и две забави. Едната на 4 декемврий—въ деня на правосл. учаша се младежъ. Забавата бѣ делена въ III м. гимназия. Тукъ г. проф. Пашевъ презъ прѣпълненъ салонъ главно отъ ученички и ученици, произнесе една хубава сказка на тема: „На крстополтъ“. Следъ това се изпълниха нѣколко музикални и литературни номера.

Втората забава е днешната.

Похвална е и инициативата, дето д-вото образува свой хоръ, който коледува презъ свѣлитъ Рождественни празници.

Дружествената библиотека разполага съ 1119 тома кчиги. Тукъ трѣбва да се изкаже особена благодарностъ на Св. Синодъ, който благоволи да отпусне доста значителенъ брой книги отъ своитъ издания.

Дружеството се ползува съ добро име, както предъ съ Св. Синодъ, така и предъ Соф. митрополия и се радва на тѣхната морална и материална подкрепа.

Приходътъ на д-вото възлиза на	29,969 лв.
Разходъ „ „ „	11,820 лв.

Чистъ активъ въ наличностъ — 11,149 лв.

За Велиденскитъ празници д-вото е подпомогнало бедни студенти.

За да създаде по-голѣмъ контактъ между профессоритъ и студентитъ, и за да се влѣзе въ разговоръ свободно по редъ въпроси—интересуващи студентитъ, както и да

се създават добри другарски чувства между студентитѣ, бидоха устроени и няколко излета изъ хубавата околност на София — до манастирнѣ „св. Кралъ“ на Люлинъ и „св. Троица“ задъ Баница. Особени мила и прочувствена бѣха вечернитѣ, отсушени отъ наши студенти духовни лица и наши хористи-студенти.

Дружеството сега е въ връзка съ студентскитѣ православни арсии д-ва отъ съседнитѣ балкански страни.

Въ края на отчета си проф. Марковски благодарни на Негово Високопреосвещено св. Софийския митрополитъ г-нь Стефанъ, който полага бащински грижи за дружеството и на Негово Високопреподобие архим. Д-ръ Йосифъ, който усърдно съдейства за провеждане на дружественитѣ инициативи.

Следъ отчета последваха приветствия. Пръв поздравити отъ името на Негово Високопреосвещено Наръстникъ-Председателя на Св. Синодъ дружеството за проявата отъ него похвална и несърдителна дейностъ началницата на културно-просвѣтително отделение при Св. Синодъ Н. В. Преподобие (Архим. Климентъ. Той посочи, че величито на дѣлото на Св. Царъ Бориса се заключава въ това, че то помогна да не пропадне дѣлото на св. Братя. Чрезъ св. Царъ Бориса нашиятъ народъ премина отъ тъмнина къмъ свѣтлина. Историята ни говори, че всѣки народъ безъ четъ и писмо се поглежда отъ другъ по-культуренъ народъ. Сжщата участь би постигнала и нашиятъ народъ, ако не бѣ св. Царъ Борисъ.

Много насърчително и трогателно бѣ приветствието на представителна на Министерството на Народното Провѣщение, г. Тома п. Върбановъ — началникъ на отделение въ Министерството. Той изрази уверяването на господитѣ Министра на Провѣщата, че знание безъ вѣра въ Бога не може да биде полезно, че вѣрата и знанието заедно даватъ криле на всѣки народъ и всѣка държава.

Отъ името на Н. В. Преосвещено св. Софийския митрополитъ г-нь Стефанъ поздравиха дружеството. Н. В. Преподобие архим. Д-ръ Йосифъ — протосингелъ на св. Софийск. митрополиа. Той подчерта голѣмото значение на дѣлото на св. Царъ Бориса за насъ. Когато сж се тачили свещенитѣ завети на св. Царъ Бориса хоронитѣ на нашиятъ цар сж излъчвали свѣтлина, а скитнитѣ имъ сила. А въ времена и епохи, презъ които се забравятъ духътъ на св. Царъ Бориса, тогава ние сме изписвали страници въ историята, отъ които трѣбва да се срачуваме. Ако искаме да бидемъ деца на Българския народъ трѣбва да плуваме въ идеалнитѣ и свещенитѣ завети на св. Царъ Бориса.

Последнѣ поздравиха дружеството отъ името на Софийската духовна семинария — Негово Всепреподобие Иерон. Николай — помощникъ — Ректоръ.

Следъ поздравленията последва литературно-музикална програма, изпълнена съ рѣдко и завидно умение.

За всички присъстваващи на това широко, но сърдечно духовно тържество, деньтъ 15 май бѣ истински празникъ и вѣренъ изразъ на смирена почитъ къмъ свѣтлата паметъ и безмъртно дѣло на св. Царъ Бориса.

Свещ. Илия п. Николовъ.

Въ основното училище „Отецъ Паисий“ въ гр. Хасково се отразяваха въ неделя, 10 май, патристични празникъ на детско православно дружество при сжщото училище.

Времето е чудесно слънчево. И въ душитѣ е слънце. Салонитѣ е пъленъ съ публика. Присъствуватъ дамата енорийски свещеници при храма „Георги“ заедно съ други няколко свещеници отъ града, цѣлата учителска колегия при училището и много съзнателни и загрижени родители за доброто възпитание на децата си. Чакуваха се мекота и сърдечността между всички, съзнава се единъ общъ възпитателски дългъ измъ малкитѣ.

Нали и въ предосвободителната ни епоха е царила

такава сърдечна близость между свещеници, учители и народъ предъ сжпли народни идеали и Богъ ни награди за това? Навѣждатъ ли е пробудена вече у насъ такава народна сплотеностъ следъ злополукитѣ отъ близкото ни минало? Дано! Защото днешнитѣ исторични времена сж особени.

Програмата е отличо подробно въ религиозно, националенъ и общоумнителенъ духъ.

Следъ изпълване на програмата се състоя родителско учителска среща, на която свещ. Ив. Митковъ въ продължение на около единъ часъ разви свазка-рефератъ на тема: „Църквата като възпитателенъ факторъ“. Изтъкна, че възпитането не е сухо правило, а животъ, че тукъ най-голямо значение има живиятъ примѣръ на личността на възпитателя, че колкото е по-богата съ духовни ценности тая личностъ, толкова е по-благоприятно влиянието ѣ върху възпитаника и че нѣма въ човѣшката история по съвършена личностъ, къмъ която да приобщимъ духовно децата за тѣхното морализиране, отколкото личността на Христа, тъй добре наричана въ Евангелието и разяснява чрезъ мистичната обстановка, обрядна символика и живо слово и примѣръ на Църквата и разнитѣ допълнителни организации, като: детски и ученически дружества, енорийски братства и пр. Затова именно, Църквата се явява единъ отъ основнитѣ фактори на възпитанието на детето.

Следъ реферата станаха разяснения. Тукъ особено главницата учителъ Д. Мишковъ приведе ценни мисли и примѣри въ сжкия религиозно-националенъ духъ на реферата.

М.

„Нашето възраждане и поука отъ него“ — рефератъ отъ Ив. П. Орманджиевъ, учителъ отъ образцовата гимназия въ София, държанъ предъ учителската конференция въ гр. Мезаролю на 4. V. 1936 г.

Засѣгна въ кратки черти културно-просвѣтително минало презъ старата и срѣдната ни епохи. Спрѣ се обстойно на времето презъ робството ни, въ връзка съ националното ни обособяване, като живя съ множество примѣри ясно очерта стремете ни за църковна и политическа независимостъ. Навѣждатъ той проведе мисълта, че родната ни църква, като мощенъ факторъ, трѣбва да се крепи и за бждното преуспѣване и домогане на нашия народъ, за да постигне родни идеали.

Съ мисли логични, обосновани на авторитетни данни, г. Орманджиевъ биде много силенъ въ поуката отъ развиваната отъ него тема, то се обвърта къмъ учителството съ следнитѣ думи: „Другари, нека си признаемъ, че ние, учителитѣ, за да не ѣ обвиняватъ въ непрогресивностъ, струваме се да припомнимъ голѣмото значение на църквата при народностното ни съзнание, при културно-просвѣтително ни и държавното ни издигане. Твърда, че сме на погрѣшенъ пътъ“.

Свързаникъ на края биде възторжено поздравенъ.

Ив. Кюлевъ.

ИЗЪ ПЕЧАТА.

„Философски прегледъ“, кн. 1. „Въ цѣла Москва трѣбва да има отворени още около 30 православни храмове отъ старата тихоновска църква“ и няколко отъ обновената, отъ живата църква. Има една фреска и една полска католическа и една — две протестантски църкви и най-сетне една синагога. За единъ градъ отъ близо 4 милиона население това не е много. Но затуй пъкъ всички църкви сж при всѣко богослужение тъй натъжани, че човѣкъ едва диша вътре. Богомолитѣ сж повечето стари мъже и жени. Но не липсватъ и млади работници и работнички, дори тукъ-тамъ и деца отъ школната възраст. Това, което човѣкъ вижда въ църквата — а азъ имахъ много пъти случай да посещавамъ православнитѣ и няколко пъти католическитѣ храмове — е бедно, измачано, окжано население — Неговиятъ смиренъ видъ, неговата усърдна, искрена и дълбока молитва, неговата религиозна създаностъ показъ-

ват, че тукъ се събират хора, за които посещаването на църквата не е една обикновена привычка. Напротив, пред насъ стоятъ лица, които — на пукане на всъкакви преследвания — сж съхранили душата си яазна за онези избъни чувства, които религията може да роди когато тя действително е жива въ сърцането на човека... И трябва да изповидават, че никде не съмъ ималъ възможности да наблюдавамъ гнаова религиозно въздържане както тукъ.

Въ храмовете и въкъ отъ тѣхъ азъ можахъ да срещна интелигентни и културни лица, отъ старото и по-ново поколение, които сж минали презъ революционната пустиня, безъ да загубятъ своята вяра. Когато беседува човѣкъ съ тѣхъ, чувствувъ, колко гоането на църквата е могло да поради една несърушна съпротива въ душитъ на истерно вѣрващитъ. Русейки предъ тѣхнитъ очи зрѣнитъ храмове или преархайдни ги въ клубове, работилници, противорелигиозни музеи, кинотеатри, складове и пр., комунистическата властъ забравя за мигъ, че за религиозни човѣкъ си остава въпреки всичко единъ „храмъ незримъ“, който става отъ това по-солиденъ, по-якъ. Духовнитъ религиозенъ животъ е неизтѣрѣимъ чрезъ срѣдствата на насилнето, и религиознитъ патосъ, веднажъ на лице, не може да бѣде нито удущенъ, нито разколебанъ по пътя на „просвѣтителството“.

Практиката на антирелигиозна борба въ Свѣтска Русия е безспорно доказателство, че има нищо по-гождно отъ живота въра на религиозни човѣкъ.

Положението на вѣрващитъ въ СССР е било до преди няколко години твърде лошо, изобиловно тежко. Днесъ вече работата не е толкова трагична. Лица едно ослабване на гоането. Има вече извоанитъ шумни обществени гаврения съ религията и църквата. По радното много рѣдко ще чуете да се беседува на противорелигиозна тема. Дори организацията на „воуващитъ безбожници въ СССР“ не е вече така дейна, както по-рано, особено по градовете. Нови противорелигиозни книги почти се не виждатъ по витринитъ на книгинитъ магазини. Изглежда дори, че вече не се следи строго кой ходи по църквитъ. Нѣщо по-вече: говори се открито, че въ близко време свѣтската властъ смѣтала да допусне единъ руски църковенъ съборъ, който да внесе рѣдъ въ живота на православната църква въ свѣтската Сюзь“.

КНИГИ.

Книжки за деца и юноши. Св. Синодъ е турилъ по печатъ осемъ книжки за деца и юноши: 1) Рождество Христово; 2) Сретение Господне; 3) Кръщение Господне; 4) Входъ Господенъ въ Иерусалимъ; 5) Страстната седмица; 6) Възкресение Христово; 7) Възнесение Господне и 8) Съшествие на Св. Духъ извъ авостолитъ.

Всѣка книжка има на първата страница тридѣтното художествено изображение на съветвения празникъ.

Княгиня Наталия Захарина. Разкази на една майка. София 1936 г. Издание на „Комитетъ Българска Литература“, София, ул. „Албашина“ № 29, Пощ. кутия 113. Книгата се издава подъ покровителството на Н. В. Пр. Софийския Митрополитъ Стефанъ. Цѣлото произведение, въ 4 тома, ще бѣде въ около 100 коли — 1500 страници, голѣмъ форматъ. Ще излиза всѣки месецъ, въ продължение на 10 месеца по 1 книга. Първата книга излиза къмъ края на май. Цена: 1. Въ предплата, за 4-тѣхъ тома (преди отпечатването) 200 лв. 2. На двумесечни изплащания, въ предплата, 5 лжи по 50 лв. 250. 3. На месечни изплащания, въ предплата, 10 лжи по 30 лв. 300. 4. Следъ отпечатването на цѣлата книга продажната ѝ цена ще бѣде 400 лева. На настоятели се прави отстъпка.

Отзивъ следъ прочитане частъ отъ ождикъ: „Възхитително! . . . Четохъ трогнато до сълзи“ . . .

(Изъ мислитъ, изказани отъ Протопресвитеръ Проф. Дръ Ст. Цинковъ, въ разговоръ съ Н. В. Пр. Митрополитъ Стефанъ и Н. В. Пр. Митрополитъ Паисий).

„ . . . Чета, очарованъ. . . Това е огненъ мечъ противъ безбожнето и комунизма“.

(Изъ писмото на г. Проф. Дюлгаровъ до Н. В. Пр. Софийския Митрополитъ Стефанъ).

„Забележителна книга. Увлеченъ съмъ. Четохъ, препрочетохъ и си взехъ беленки отъ нея“.

Хр. Поповъ, б. секретаръ на Св. Синодъ.

ОФИЦИАЛЕНЪ ОТДѢЛЪ.

Окръжно № 3253 отъ 12. V. 1936 година на Св. Синодъ до Епархийскитъ началства въ Царството: По приемане на новия Уставъ на Сюзь на Православнитъ християнски братства въ България.

Ваше Високопреосвещенство,

Осмиатъ редовенъ годишенъ съборъ на Сюзь на православнитъ християнски братства въ България, състоялъ се миналата година въ гр. Лъвецъ, при единъ уставъ за реорганизацията на братствата. Цѣльта на този уставъ е да се стегне дисциплината и да се засили религиозно-просвѣтната и благотворителна дейностъ въ братствата, като се даде възможности на епархийскитъ началства да иматъ едно по-непосредствено рждовство и по-активна намѣва въ тѣхния животъ. Уставътъ предвижда братствата отъ съответнитъ епархии да бѣдатъ организирани въ околийски сюзь, които отъ своя страна да образуватъ общъ епархийски сюзь. Епархийскитъ пъкъ сюзь се образуватъ общия сюзь на всички братства въ България.

Въ заседанието си на 27. XII. 1935 г., Св. Синодъ одобри така приети уставъ (установъ на общия сюзь и одобренъ отъ Министерството на Вътрешнитъ Работи и Народното Здраве съ писмо № 14227 отъ 18. IV. 1936 год.) и рѣши да Ви приканимъ да направите по-търбито за организирането на братствата въ Богоаюваната Ви епархия въ околийски сюзь, а околийскитъ сюзь въ епархийски сюзь.

Желателно е образуването на околийскитъ сюзь да стане до края на м. май, а образуването на епархийския сюзь до края на м. юний т. год.

Уставитъ на околийскитъ сюзь и тоя на епархийския сюзь ще се изправятъ за утвърждение въ Министерството на Вътрешнитъ Работи и Народното Здраве по установения рѣдъ, следъ като бѣдатъ образувани тѣзи сюзь.

Препоръчвамъ се и пр.

Наместникъ-Председателъ на Св. Синодъ:

† Видимекий-Неофитъ.

Св. Синодъ на Българъ църква — Сждебно отдѣленче.

Обявява се на заинтересованитъ страни и лица, че на първото и второто сждебни заседания на Св. Синодъ презъ лѣтната му сесия на 1936 год. ще бѣдатъ разгледани следнитъ производства:

I сждебно заседание — 27 май 1936 год.

1. в. д. угл. д. № 11/36 на свещ. Стефанъ Ковачевъ, отъ с. Левски — Карлово.

2. в. д. угл. д. № 12/36 на свещ. Кръстьо Петровъ, отъ с. Голѣмо Пещене, Врачанско.

3. в. д. угл. д. № 13/36 на свещ. Стоянъ Христовъ, отъ с. Дервиша-Могъла, Свиленградско.

4. в. бр. д. № 188/35 на Параскева Н. Христова и Цѣтко Ал. Първановъ, отъ с. Крета, Врачанско.

5. в. бр. д. № 166/35 на Тодоръ П. Ганевъ, отъ с. Болдринъ, Асеноградско, и Надежда П. Ганева, отъ с. Богданци, Асеноградско.

6. в. бр. л. № 209/35 на Цоня и Колю Банкови, отъ с. Горно-Ботено, Старо-Загорско.

7. в. бр. д. № 155/35 на Михаилъ и Елена Коларовъ, отъ Варна.

8. в. бр. д. № 177/35 на Тотю Н. Антовъ, отъ

с. Надежда, Софийско, и Екатерина Гр. Петрова, отъ София.

9. в. бр. д. № 193/35 на Йончо Ц. Атанасовъ и Ценка Н. Петрова, отъ с. Криво-долъ, Врачанско.

10. в. бр. д. № 174/35 на Иванъ П. Попивцовъ и Велика Еленава, отъ с. Смолянци, Фердинандско.

II съдебно заседание—30 май 1936 год.

1. ч. бр. д. № 19/24 на Екатерина В. Стойкова, отъ Пирдопъ и Стефанъ Масликовъ, отъ София.

2. в. бр. д. № 7/55 на Атанасъ и Йордана Антонови, отъ Дулина.

3. в. бр. д. № 216/35 на Христо и Петра Орловски, отъ София.

4. в. бр. д. № 186/35 на Стефанъ и Марийка п. Христови, отъ София.

5. в. бр. д. № 45/35 на Бона и Илия Николави, отъ Лъсковецъ.

6. в. бр. д. № 194/35 на Вълко Михалева, отъ с. Константиново, Варненско и Станъ Вълкова, отъ село Приседи, Варненско.

7. в. бр. д. № 243/35 на Георги К. Георгиевъ и Милка М. Мишонова, отъ Плъвненъ.

8. в. бр. д. № 227/35 на Василъ и Цѣцѣта Г. Симбаеви, отъ Кюстендилъ.

9. в. бр. д. № 146/35 на Иванъ и Параскева Ст. Станчеви, отъ с. Сухиндолъ, Севлиево.

10. в. бр. д. № 254/35 на Райна и Крумъ Дяконови, отъ София.

Забележка: Въ случай, че казанитѣ заседания не се състоятъ на определената дата, или не бъдатъ разгледани всичкитѣ насокени дѣла, последнитѣ се отлагатъ за следващитѣ по редъ заседания.

В. Търновска епархия. На 9. V. пристигна въ гр. Севлиево Н. В. Преосвещенство св. Търновскитѣ Митрополитъ г. Софроний. Посрещането му стана много тържествено, отъ хиляденъ народъ, войски и ученици. Н. В. Преосвещенство бѣ приветствуванъ отъ Арх. намѣстникъ, Началника на 9 Арх. полкъ, Ок. од. управителъ, Кмета, Директора и др. Той отговори на топлии приветствия, които кратко, толкова съдържательно и поучително. Пътятъ на склния гостъ бѣ обиспанъ съ цѣлѣта отъ театра до храма „Св. Троица“, дего Той отслужи вечерня, следъ която произнесе съдържательно слово, въ което изтъкна заслугитъ на величавитѣ фигури отъ миналото — Св. Климентъ Охридски, Патриархъ Евтимий и Теодосия Търновски, изтъкна поука, която трѣбва да извлечемъ отъ славното минало на нашия народъ. Препоръка ябра, сепеление и единомислие, чрезъ които, подъ закрилата на Божията благодать, най-лесно и бързо ще почнаме шастливи дни и светли близини за народа ни — ржководенъ отъ мажря и любимъ Царь Борисъ III.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛѢТОПИСЬ.

I. У насъ.

Тезоимениятъ день на Н. В. Царя. На 15 т. м. е билъ отпразднуванъ въ цѣлата страна скромно, но много сърдечно, тезоимениятъ день на Негово Величество Царя. По тоя случай вечернитѣ въ храма-памятникъ „Св. Александър Невски“ на 14. т. м. бѣ отслужена отъ Негово Високопреосвещенство св. Невроколския митрополитъ г. Борисъ, а св. Литургия на самия празникъ — отъ Негово Високопреосвещенство св. Софийския митрополитъ г. Стефанъ. Следъ свършване на Литургията бѣ отслуженъ тържественъ молебенъ отъ Тѣхни Високи Преосвещенства Синодалнитѣ митрополити св.

Видинския г. Неофитъ, св. Софийския г. Стефанъ, и св. Врачанския г. Пасий, въ съслужение съ Н. В. Пр. св. Невроколския митрополитъ г. Борисъ, Тѣхни Високи Преподабни Архимандрититѣ Кирилъ и Йосифъ и многобройно духовенство.

На молебена присъствуваха всички министри, начело съ министръ председателя г. Кюстенановъ, представителни на Дюрела, бивши министри, дипломатическото тѣло, генералитетътъ, общественитѣ, официални лица и др.

На площада предъ храма бѣха заели мѣста запаснитѣ офицери и подофицери, опълченцитѣ, ученицитѣ отъ горнитѣ класове на сгоднитѣ гимназии, войскови части отъ гарнизона и хиляденъ народъ. Следъ молебена военниятъ министръ г. генералъ Луковъ поздравя съ празника строени на площада войскови части и организации.

Сжия день се чествува паметъта на св. Царь Борисъ I, покровителъ на българския народъ. По случай патриотния празникъ, на 15 т. м. въ Синодалния параклисъ „Св. Царь Борисъ“ бѣ отслужена св. Литургия отъ Негово Високопреосвещенство Архимандритъ Кирилъ, секретари на Св. Синодъ. Накрая на службата бѣ изпѣто многобѣстване за Височайшия Имениекъ.

Намѣстникъ-Председателя на Св. Синодъ при Н. В. Царя. На 14 т. м., въ 11 часа преди пладне, Негово Величество Царятъ прие на аудиенция Негово Високопреосвещенство Намѣстникъ-Председателя на Св. Синодъ.

Намѣстникъ-Председателъ при министъра на Външитѣ Работи и на Изповѣданията. На 15 т. м. Негово Високопреосвещенство Намѣстникъ-Председателъ на Св. Синодъ посети въ министерството министъра на Външитѣ Работи и Изповѣданията, съ когото е конфериралъ по текущи църковно-обществени въпроси.

Заминаване на Синодалнитѣ митрополити. Миналата сжбота, на 16 т. м., отпладнуваха обратно за престолнитѣ си градове Тѣхни Високи Преосвещенства Синодалнитѣ митрополити св. Видинския г. Неофитъ, Намѣстникъ-Председателъ на Св. Синодъ и св. Врачанския г. Пасий.

Годишенъ съборъ на свещеническитѣ братства. Св. Синодъ е одобрилъ дневния редъ и е даалъ благословение да бжде синкалъ на 4 юний т. г. въ столицата XXI общъ редовенъ съборъ на свещеническитѣ братства въ България.

II. Въ чужбина

Положението на правъ църква въ Русия продължава да бжде много тежко, вследствие непреставащитѣ гонения отъ страна на съветскитѣ власти. Въ задграничния печатъ презъ последнитѣ месеци проникнаха вѣсти за смечанане на тия гонения. Но отъ достоверни, проафрени, сведения се вижда, че тия сведения, за съжаление, не почиватъ на истината. Така, съветскитѣ власти продължаваатъ да унищожаватъ православнитѣ храмове: сега рушели знаменития „Страстенъ манастиръ“ въ Москва. Скоро щѣла да бждатъ разрушени и други бележитѣ московски манастири, — „Донския“ и „Законославския“. Продължавало и изпразненото на заточение на духовенството. Въ началото на м. ноември 1935 г. бѣлъ арестуванъ и заточенъ въ Наримъ Тамбовскитѣ епископъ Аристархъ Спасилитѣ се съ бѣството отъ Русия свещеникъ Н. Медведевъ съобщава, че по-вече отъ 500 духовни лица сега се намиратъ на каторжна работа въ Бамлагеръ (Сибиня). Въ едно отъ дѣлене заедно съ речени свещеникъ работили, между другитѣ, воронежскитѣ епископъ Матей, протоиерей-академикъ Квасини, изъ Киевъ, свещеникъ С. Смирновъ, изъ Пенза и др. Много духовни лица, между които до 25 епископи, работили принудително напослед-

дълъ при твърде тежки условия при построяката на Байкалско-Амурската железница.

Много се писа в чуждата преса, че билъ ужъ освободенъ съ години заточениятъ митрополитъ Петъръ Крутицки, който бѣ оставенъ отъ покойния патриархъ Тихонъ за пръвъ свой заместникъ. Обаче по всичко изглежда, че това известие е лъжливо. До сега никой не е видялъ свободенъ митрополитъ Петра. Очевидно, большевисткиятъ власти преследватъ по този университетенъ и жестокъ начинъ да изморятъ въ концентрационнитъ лагери всички духовни лица, които още сѣ останали живи.

Писа се също, че съветскитъ власти щѣла да познаятъ, презъ текущата година да се събере общъ руски църковенъ съборъ. Но и тая вестъ изглежда да е недостоверна. Но дори и да се съберѣше таквъ съборъ, мнозина се питатъ: каквъ ще бѣде той, когато повече отъ половината законни епископи и маса священници сѣ по затворитъ?

За защита на руската правосл. църква, миналото лѣто, между християнскитъ организации за „практическо християнство“ и за „международно приятелство чрезъ църквитъ“ взеха съвмѣстно решение да се приематъ отново вѣрки, също и предъ Обществото на Народитъ, за издействане и запазване религиозна свобода въ Русия, а също и да се проучи въпроса за изпращане въ Русия една международна християнска комисия, която да разсѣла на самото мѣсто положението на въпроса и да се предприеме насперѣ това необходимо. Но и тукъ надеждитъ сѣ малки, защото Обществото на народитъ се оказва, за съжаление, отъ денъ на денъ все по-вече безсилно, а едва ли може да се допусне, че съветското правителство ще допусне въ Русия подобна междухристиянска комисия, дори и тогава, когато тя ще се състои отъ знаменити обществени и държавни мъже — християни.

Да се молимъ за тая велика църква!

За нови разрушения на правосл. храмове въ Русия съобщава задграничната руска преса. Така, говорѣло се наскоро да бѣдатъ разрушени всички православни храмове въ Одеса. Одеската петропавловска църква вече била разрушена съ динамитъ, а сега се подготвяло разрушението по същия начинъ и на катедралната и други църкви.

Разрушена била катедралната църква въ Петропавловско.

За разрушението на бележития московски храмъ на Христа Спасителя большевисткиятъ похарчили три милиона рубли.

Празднуването на Великъ-дена въ Москва, въпреки тия и подобни на тѣхъ гонения на вѣрата въ Русия, тая година станало при масово съгласие на богомолци въвъ и около останалитъ още неразрушени или незавършени православни църкви и при голѣма подготвеност на религиозния духъ. Ето какво съобщаватъ по това дописницитъ на нѣкои отъ голѣмитъ западноевропейски ежедневници.

Парижкитъ *в. „Танъ“* нише, че тая година православната папха привлекла въ църквитъ маса богомолци, между които имало твърде много младежи. Нѣкои хулгани се опитали да нарушатъ реда на тържеството, но вѣрвацитъ ги предявали на полицията, която ги откарвала въ участъцитъ. Забѣлявало се много по-увѣрена защита на вѣрата отъ страна на лица, останали предани на религията.

Другъ парижки *в. „Пари Суаръ“* печати впечатлението на своя московски дописникъ, който разказва, че въ всички църкви, като, напр., въ Богоилненската църква, се събрала голѣма тълпа вѣрвацитъ. Денемъ на богослужението присъствували главно жени. Вечеръ — тълпата била разнообразна, най-вече мъже. Имало и

старици, съ изнемошнѣли лица, съ изтъркани папата, съ изпокъсани обуца, и хора, които революцията заварѣла млади, и сѣщо и работници и служаци, въ които сѣже запазила традицията и вѣрата. Тълпата била дотамъ гъста, че не е било възможно да се организира процесията. Въ дворецовската църква служилъ митрополитъ Сергий. На редъ съ него — духовенство въ високи митри.

Голѣма частъ отъ вѣрвацитъ не могла да вълѣе въ църква и следѣла богослужението отдалече. При църквитъ се събрали множество бедни. Между тѣхъ имало и стари въ изтъркани и изпалани одежди священници, които не могли да извършатъ богослужение, понеже това не имъ разрешавали властитъ, или поради това, че не могли да заплатятъ високитъ такси, изисквани отъ тѣхъ. Можело да се видятъ и много сѣкачи, въ парцали. Минавацитъ кри тѣхъ вѣрвацитъ имъ раздавали дребни помощи. Предпочитане се оказало на старитъ священници. Така презъ течение на нѣколко часа стотици хиляди москвичи се били отдалеки отъ катедралния си животъ и отъ хиляди грижи. Един се старѣли да си спомнятъ (миналото), други се старѣли да забравятъ (настоящето).

А Лондонскитъ *в. „Дейли Телеграфъ“* съобщава, че Пасхалното богослужение въ ония сравнително малко църкви, които още сѣ оцѣляли, пришло то тая година много по-вече народъ, отколкото това е било отъ времето на антирелигиозната кампания насамъ. Службата продължавала до зори. Тѣли стоели въ църковнитъ дворове съ напредна надежда да могатъ да вълѣятъ въ църква. Отъ сутринта дълги редици жени чакали по страничнитъ улици съ куличи и пасхи, за да ги дадатъ да бѣдатъ осветени. Презъ тая година имало повече младежи и духовенството било облекчено по-добре.

Малко се забѣлявало съзнателно хуланство. Църковницитъ увѣрено отговаряли на доводитъ на безбожницитъ, които се намѣсвали въ тълпата. Пробуждането на интереса къмъ религията свидетелствува за общото ослабване на методитъ на класовата борба.

Московскитъ митрополитъ Сергий вече година наредъ е (фактически) мѣстопринимателъ на патриаршеския престолъ на руската православна църква. Може човѣкъ да си представи неговото отговорно, трудно и тежко положение и служение.

Презъ миналия месецъ мартъ той навършилъ 35 години отъ като е епископъ.

Митрополитъ Сергий (мирското му име — Иванъ Старагоролски) свършилъ Петроградската духовна академия (1890 г.). Веднага следъ това приелъ монашеството, ръкоположенъ билъ повъръ това за иеромонахъ и изпратенъ за членъ на японската православна мисия. Тамъ, на далечния изтокъ, той останалъ до 1893 г. когато билъ повишенъ въ Петроградъ и билъ назначенъ за доцентъ въ петроградската духовна академия по св. Писание на стария заветъ. Въ края на сѣщата година билъ премѣстенъ за инспекторъ на московската духовна академия. Въ 1894 г. билъ изпратенъ за предстоителъ на руската църква въ Атина и билъ произведенъ за архимандритъ. Презъ 1895 г. издава своя известнѣтъ наученъ трудъ „Православното учение за спасението“ и добива учената степенъ „магистръ до богословие“. Презъ 1897 г. той отново отива на мисионерска служба, като помощникъ на началника на японската духовна мисия и въ Япония остава до 1899 г. Презъ тая година го назначаватъ ректоръ на Петроградската духовна семинария; нѣколко месеца по-късно — инспекторъ на Петроградската духовна академия, а презъ януари 1901 г. — ректоръ на сѣщата академия. Тогава бива ръкоположенъ и въ епископски санъ (като викаренъ епископъ на Ябургско-петроградската епархия).

На 22. II. 1901 г. св. Синод го избира за Ямбургски епископъ (като трети викарій на петроградската епархия). Подиръ това бива избранъ последователно за Финландски, Владимирски и Нижегородски архиепископъ. Какъ е билъ избранъ за московски митрополитъ съобщаваме на това мѣсто мин. година.

По случай навършване 35 годишнината отъ епископското му служение, митрополитъ Сергій е билъ поздравенъ съ топли приветствия и благожелания отъ всички православни църкви въ чужбина. Дано Господъ го запази живъ, здравъ, бодръ и дѣвъ на много години за просятата на св. православна вѣра и за славата и напредъка на св. руска православна църква.

Ромънскиятъ църковно-народенъ съборъ открилъ заседанията си въ Букурещъ на 29 априлъ т. г. На него взематъ участие всички архiereи и до 6 избрани представители отъ всѣка епархия (въ ромънската църква има 17 епархии), като отъ тия 6 епархийски представители 2 сж клирици и 4 миряни. Съборъ заседава единъжъ на три години и върши църковно-законодателна работа и заседава подъ председателството на ромънския патриархъ. Въ деня на откриване конгреса било отслужено тържествено богослужение, подиръ което министрътъ на изповѣданията прочелъ указа на краля Карла II за свикването на конгреса.

Патриархъ Миронъ произнесълъ отъ своя страна слово, въ което посочилъ на голѣмото значение на тоя конгресъ въ живота на ромънската православна църква. Ще държимъ читателитъ си въ течение за дейността на събора.

Руски митрополици задграница се организиратъ напоследъкъ, съгласно неотдавнашното решение на събора на рускитъ задгранични архiereи (въ св. Карлови, Югославия).

Таква митрополици сж вече обявени и организиратъ: Митрополици за западна Европа съ центръ въ Парижъ и митрополици — Египетъ, и митрополици Американска съ седилище въ Санъ-Франциско и митрополици — Теофилъ. Обмисля се и организирането на далечно-източната митрополици, които трѣбва да обедини Харбинската епархия (въ Манджурія, Нипонъ, о. Ява, — духовната мисия въ Китай, Австралия, Манкла и др. острови отъ тая часть на свѣта). Сега на далечина изтокъ работятъ рускитъ архiereи — архиепископитъ Мелетий и Несторий и епископитъ Викторъ, Димитрий, Иоанъ и Ювеналия.

Д-ръ Ст. Станчевъ.

Камбани.

църковни, училищни и свѣщници първоначаленъ доставятъ по конкурсъ и преливатъ слушани въ работилницата си или на самото мѣсто

БРАТА АЛЕКСИЕВИ, камбанолѣяри

ул. „V Болнична“ (до Пещерското шосе) — Пловдивъ

1—167—1

Камбани църковни, училищни

изработва нови и преливащи слушани на самото мѣсто или въ София. Само за труда ми се плашатъ 7 лева на мѣс.

Д. М. АЛЕКСИЕВЪ, техникъ-камбанолѣяръ

ул. „Татарлий“ № 65 — София.

1—165—1

ВНИМАНИЕ!

Въ църковния магазинъ „Св. Николай Чудотворецъ“ на ул. „Клементина“ № 12 (жгѣла съ ул. „Царъ Калоянъ“) се продаватъ всички издания на св. Синодъ, като:

Св. Библия, Нови Заветъ, Евангелия, всички богослужебни книги, учебници за Духовнитъ семинарии, научна богословска и филологическа литература, брошурна религиозно-иридациона литература, албумъ „Св. Алекс. Невски“, книжнички, религиозни картини и пр.

Изкупувано е ирѣщелно свидетелство № 257 отъ 1924 година на Тодоръ Стояновъ отъ гр. Неврокопъ, издадено отъ Неврокопското архiereйско намѣстничество. Да се смѣта невалидно.

гр. Неврокопъ, 7 май 1936 година.
1—161—1

Отъ Митрополията.

Църковно настоятелство въ с. Светогорци — Пазарджишко.

Обявление № 6. Обявава се на интересуващитъ се че на единнадесети день следъ публикуване на настоящето въ „Църковенъ вестникъ“, въ канцеларията на църквата въ с. Светогорци ще се произведе публиченъ търгъ за отдаването подъ наемъ експлоатацията за презъ 1936 г. на следнитъ църковни недвижими имоти:

1. Ливада отъ 15 декара, находяща се въ землището на с. Светогорци въ мѣстността „Тузлата“ отъ която една часть пресича Ж. П. линията и

2. Ливада отъ 4 декара, находяща се въ сѣщото землище мѣстността „Аманъ-пара“ (гъола).
Първоначалната наемна цена на декаръ за първата ливада е 200 лв., а за втората 150 лв.

Залогъ за правоучастие въ търга 10% отъ първоначалната наемна цена.

Наддаванетоъ ще става по отдѣлно за всѣки късъ. Залогъ за Б. О. П. е задължителенъ.

Всички разности по публикацията сж за смѣтка на намѣстелитъ.

с. Светогорци, 14 май 1936 г.

Отъ настоятелството.

Църковно настоятелство при храма „Св. Троица“, гр. Свищовъ.

Обявление № 38. Съобщава се на интересуващитъ се, че първата енория при храма „Св. Троица“ е вакантна и дири кандидатъ за свещеникъ съ завършено више богословско образование. Кандидатитъ трѣбва да владѣе отлично хоровото църковно и източно пѣние.

Отъ църковното настоятелство:
Свещ. Стефанъ Христовъ.

2—166—1

Редакторъ: Проф. Д. В. Дюлгеровъ.

Печатница С. М. Стойковъ — София